

Kostprijs, precisie en gemak strijden om voorrang bij keuze voersysteem

Fans van elk voersysteem

Tijd en kosten bepalen voor veel veehouders de keuze van het voersysteem. Toch maakt iedereen binnen deze factoren zijn eigen afweging. Vier veehouders vertellen over het voor hen ideale voersysteem: blokken voor het voerhek, voerdoseerwagens, voermengwagens en voerrobot.

tekst **Florus Pellikaan**

Bertus Vedder: 'Nooit onverwachte storing met blokken voor het hek'

'Sinds tien jaar zetten wij gewoon de blokken kuilgras en snijmais voor het voerhek', vertelt Bertus Vedder. Hij melkt in Staphorst 140 koeien met een gemiddelde productie van 9000 liter en 3,55 procent eiwit. 'Een groot voordeel van dit systeem is dat ik in het weekend of als ik een keer weg wil, nooit storing heb. In de winterperiode zetten we stevast op vrijdagmiddag de blokken kuilgras voor de hele week binnen. Blokken mais rijden we twee keer per week binnen op vrijdag en op dinsdag. Dagelijks schuif ik de kuilblokken met de voorlader aan. Veehouders met een voermengwagen voeren een aantal kilo, wij voeren een aantal uur. Soms is de mais om 11 uur 's avonds op, maar schuif ik het niet

eerder dan de volgende morgen aan.' Bertus Vedder onderkent dat de vaarzen onder dit systeem lijden. 'De lactatiewaarde van de vaarzen ligt bij ons iets onder het gemiddelde. De brutale koeien eten eerst het lekkerste op voordat de vaarzen aan de beurt zijn, maar ik heb niet de indruk dat het systeem vaarzen hindert in hun ontwikkeling, waardoor ze vanzelf ouder en brutaler worden.'

Om de zeven jaar koopt Vedder een nieuwe kuilvoersnijder. 'Ik vind een voermengwagen veel te duur. De laatste kuilvoersnijder kostte 6550 euro. Jaarlijks bedraagt de afschrijving op mijn voersysteem 978 euro. In vergelijking met andere bedrijven bespaart me dit een cent machinekosten.'

Pieter Verweij: 'Een voerdoseerwagen bespaart veel tijd en geld'

Pieter Verweij versleet al drie voerdoseerwagens en de vierde voorziet in Linschoten sinds een maand 215 melkkoeien met bijbehorend jongvee dagelijks van voer. 'Ons bevalt dit goedkope en simpele systeem heel goed. Wij voeren alleen gras en mais en de meerwaarde van een voermengwagen zien we daarbij niet. Een voerdoseerwagen betekent alternatief mengen dat veel tijd en geld bespaart', stelt Pieter Verweij. 'Met de huidige voerdoseerwagen van 20 kuub voer ik alle melkkoeien binnen een half uur en verlies ik geen tijd met mengen. Het laden moet je voor een goede verhouding van gras-mais voor het voerhek zorgvuldig doen. Uiteraard is er een kwaliteitsverschil in mengen tussen een

doseerwagen en een voermengwagen, maar ik ben er niet van overtuigd dat echt mengen altijd een hogere productie oplevert. Er staan wel veel kosten tegenover. Een voermengwagen is niet alleen duurder in aanschaf, maar vraagt ook meer vermogen.'

Verweij berekende bij de aanschaf van de vorige voerdoseerwagen het verschil in kosten van aanschaf, onderhoud en gebruik in vergelijking met een voermengwagen en kwam daarbij op 0,5 cent per liter melk. De recent aangeschafte voerdoseerwagen met weeginrichting kostte 25.000 euro exclusief btw. 'Omdat er aan een doseerwagen niet veel kapot kan gaan zijn de onderhoudskosten nooit meer dan een paar honderd euro.'

Philippe Herijgers: 'De zelfrijder kan concurreren met alle systemen'

Vijf jaar geleden maakte Philippe Herijgers uit Ransst de overstap van een voerbak achter de trekker naar een zelfrijdende voermengwagen.

'Omdat ik het bedrijf met in totaal 240 stuks vee alleen run, kan ik mijn tijd goed gebruiken. Met een zelfrijder kun je veel sneller en preciezer laden dan met een getrokken mengwagen en verreiker. Bovendien hoef je nooit uit te stappen en zijn de kuilwanden altijd vlak afgesneden. Met de zelfrijder voer ik nu dagelijks 200 stuks vee met vier tot vijf verschillende rantsoenen in 50 minuten tijd', stelt Herijgers.

De zelflader is voorzien van een verticale vijzel en een frees en heeft een inhoud van 14 kuub. Herijgers is duidelijk over de keuze voor een verticale menger. 'Het voordeel van een verticale vijzel is meer structuurbehoud, het vraagt minder vermogen en het geeft minder versmering.' Om structuurverlies door het frezen te compenseren laat Herijgers de snijmais en het gras relatief lang hakselen.

De kosten voor gebruik en onderhoud heeft hij direct paraat. 'De zelfrijder gebruikt 10,8 liter diesel per werkuur en de afgelopen vijf jaar bedroegen de kosten voor onderhoud circa 1000 euro per jaar. Er staan op dit moment 1700 werkuuren op de teller en in principe kan de machine nog jaren mee. In tegenstelling tot voermengwagens die met een shovel of verreiker geladen worden, heeft deze machine bijna niets te lijden.'

Herijgers is ervan overtuigd dat een zelfrijdende voermengwagen op een bedrijf met honderd koeien en een bovengemiddelde productie kan concurreren met alle andere systemen. 'Bij mijn vroegere systeem waren de kosten van afschrijving, extra onderhoud en de extra tijd die ik nodig had voor het voeren hoger dan de kosten van deze zelfrijder met een afschrijving in zeven jaar.' Herijgers betaalde voor de zelfrijdende voermengwagen destijds circa 105.000 euro exclusief btw en behaalt een gemiddelde productie van ruim 9500 liter melk.

Johan Gast: 'Acht rantsoenen kan alleen met een voerrobot'

Door stadsuitbreiding is het bedrijf van Johan Gast anderhalf jaar geleden verplaatst van Almelo naar Sibculo en dat gaf de gelegenheid de nieuwe stal helemaal in te richten zoals de melkveehouder graag wilde.

'Omdat ik in de stal alles alleen doe, is gekozen voor veel automatisering. Daar hoorde naast een melkrobot, een mestrobot en een elektrisch mixsysteem ook een automatisch voersysteem van Muller bij. Voordelen zijn dat je op een makkelijke manier rantsoenen voor verschillende groepen kunt maken en dat de koeien meerdere keren per dag vers voer krijgen. Ik voer dagelijks acht verschillende rantsoenen, dat kan alleen met een voerrobot. Op dit moment zitten er in een groep droge koeien drie dieren die we toch twee keer per dag vers voer kunnen aanbieden.'

Volgens Gast heeft dit absoluut voordelen voor de groei en de gezondheid van het vee omdat er per groep beter naar behoefte gevoerd kan worden. Bovendien is het rant-

soen altijd op de kilo nauwkeurig hetzelfde. Gast melkt nu 65 melkkoeien, maar de stal biedt ruimte voor 140 stuks. De productie is in het afgelopen half jaar vijf punten BSK gestegen en het rollend jaargemiddelde ligt op dit moment op 8600 liter.

'Om broei te voorkomen vul ik dagelijks met een verreiker en kuilvoersnijder en -happer de voerbunkers. Ik ben daar iedere dag twintig tot dertig minuten mee bezig, dus het kost weinig arbeid. Ook een voordeel van het zes keer per dag vers voer verstrekken is dat er weinig restvoer overblijft. Een keer per week ruim ik drie kruitwagens op.'

Over de kosten van stroomgebruik is Gast positief. 'Bij collega's met dit systeem lagen de stroomkosten op een tot twee euro per dag.'

De aanschafprijs van de menger, vier voerbunkers en twee mineralendoseerders bedroeg 90.000 euro exclusief btw. De rail waarlangs de menger zich door de stal verplaatst is niet bij de prijs inbegrepen.